

Nummer 84

Verzameld door Wim Smeets

In deze rubriek vindt u samenvattingen van artikelen met in de kop een vogelnaam of een vogelaanduiding. Deze artikelen verschenen in april, mei en juni 2015 in Nederlandse dag-, week- en huis-aan-huisbladen.

Piepklein vogeltje vliegt 2.500 km over de oceaan

NRC Handelsblad, 2 april 2015

De Zwartkopzanger is piepklein en vederlicht (12 g). Toch steekt dit vogeltje non-stop de Atlantische Oceaan over, van Noord- naar Zuid-Amerika. Voor een zangvogel is een lange trek van 2.500 km in drie dagen zonder rust buitengewoon. Ornithologen beschreven de trekroute van de Zwartkopzanger op 1 april 2015 in 'Biology Letters'. Deze Amerikaanse zangvogel broedt in het noordoosten van Amerika en overwintert in Colombia en Venezuela. Om er achter te komen of de trekroute over land gaat of over de oceaan, werden 37 Zwartkopzangers uitgerust met een heupharnas met GPS (samen 0,5 g). Begin oktober begonnen de vogels aan de oversteek en drie dagen later kwamen zij aan op de Caribische eilanden Hispaniola en Puerto Rico, waar ze een tussenstop maakten. Daarna vlogen ze door naar Zuid-Amerika. In

het voorjaar vliegen de vogels wel groten-deels over land via Cuba en Florida. Over hetzelfde onderwerp een artikel in het Trouw van 4 april 2015.

Trots op de Rotshaan Avifauna na beroving in spanning voor nieuw seizoen

De Telegraaf, 3 april 2015

Het vogelpark kwam half september vorig jaar in het nieuws toen 36 zeldzame vogels in het holst van de nacht werden gestolen. Men was bang dat de zeldzame dieren in het illegale handelscircuit waren beland. Groot was dan ook de verbazing dat een paar maanden later 24 van deze vogels levend teruggevonden werden. Die waren weliswaar in een heel slechte conditie, maar ze zijn intussen al heel goed opgeknapt. Apetrots zijn ze nu bij Vogelpark Avifauna in Alphen aan den Rijn met de komst van de bijzondere Oranje Rotshaan. Deze uiterst zeldzame vogels zijn immers maar op een paar plekken op aarde te zien.

Flamingo in Biesbosch

De Telegraaf, 4 april 2015

Diverse boswachters spotten op 3 april een wilde Flamingo in de Biesbosch. De laatste keer dat een wild exemplaar de Nederlandse wateren verkende was in 1931. Het betreft hier een Europese Flamingo. Het dier is niet roze, maar wit en eet garnalen en zoetwa-

Oranje Rotshaan.
Foto: Wim Smeets.

terkreeftjes. Hoogstwaarschijnlijk is het een vogel die deel uitmaakte van een grote groep en is de weg kwijtgeraakt. Over hetzelfde onderwerp een artikel in De Telegraaf van 7 april 2015.

Neonicotinoïden doden niet alleen nuttige insecten, ze zijn ook fnuikend voor vogels.
Trouw, 15 april 2015

De Honingbij was jarenlang het ijkpunt voor de schadelijke effecten van een nieuwe groep bestrijdingsmiddelen, de neonicotinoïden. De keuze voor die soort is onjuist. Dat blijkt uit Europees onderzoek. Kleinere bestuivers hebben er namelijk nog meer last van. Indirect hebben ook de vogels die deze insecten eten, er last van. Kabinet, producenten en consumenten moeten nu in actie komen. Over hetzelfde onderwerp artikelen in Trouw van 9 april 2015.

Vriezenveen verwelkomt ooievaarsstel
De Telegraaf, 18 april 2015

De Ooievaar is na vele decennia terug in Vriezenveen. Medio de jaren dertig verdween de laatste Ooievaar. Half april dit jaar streek een mannetje Ooievaar neer op het kunstmatig aangelegde nest aan het Westeinde in Vriezenveen. Enkele dagen later meldde zich ook een vrouwtje. Het mannetje is niet geringd en van het vrouwtje is men het nog niet zeker.

Gemeenten moeten hun meeuwenjacht staken.
Trouw, 18 april 2015

In januari 2015 gaf de overheid aan de gemeenten Leiden, Haarlem en Alkmaar ontheffing van het verbod op meeuwenbestrijding. Faunabescherming en de Vogelwerkgroep Alkmaar stapten daarom naar de rechter en die geeft de organisaties gelijk. De vogels moeten worden beschermd en niet bestreden. Overlast is onvoldoende grond om in te grijpen in de meeuwenpopulatie.

De Vogelakker rukt op in het Nederlandse boerenland
Trouw, 22 april 2015

De 'vogelakker' is in opmars. Dit nieuwe concept voor natuurbeheer in agrarisch gebied belooft een groter succes te worden voor de akker-, roof- en zangvogels dan het 'ouderwetse' agrarisch natuurbeheer. Gesubsidiëerd natuurbeheer kan in het vervolg alleen nog maar in kansrijke gebieden. Bovendien

moeten de boeren daar samenwerken met natuurorganisaties. Op een vogelakker worden de ecologisch beheerde akkerranden (braakstroken met graan-kruidentmengsels) gecombineerd met stroken Luzerne (op kleigronden) of Rode Klaver (op zandgronden). Deze combinatie is in de praktijk goedkoper en levert ecologisch meer op dan het traditionele agrarische natuurbeheer met alleen akkerranden. Zo ligt het broedsucces van de Veldleeuwerik in Luzerne hoger dan in andere akkergewassen of grasland. Luzerne herbergt ook meer Veldmuizen wat weer goed nieuws is voor de bedreigde Grauwe Kiekendief en andere roofvogels.

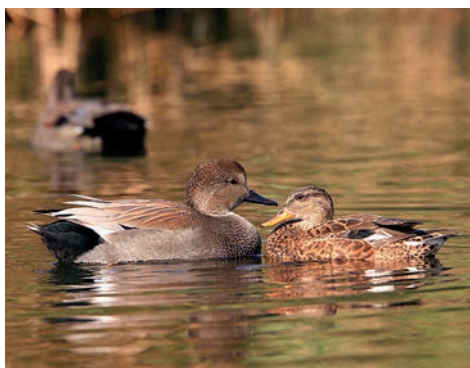
Vogeljacht op Malta vliegensvlug weer voorbij
Trouw, 28 april 2015

De lentejacht op trekvogels op Malta was ternaauwernood goedgekeurd per referendum of deze is alweer ingetrokken. Een jager schoot een Torenavalk, die bloedend doodviel op een schoolplein. De schoolkinderen waren ontsteld en ook de premier Joseph Muscat vond het welletjes. Hij heeft de lentejacht onmiddellijk beëindigd. De vogelschutters kunnen nu nergens meer terecht in de EU en moeten wachten tot de herfst. Over hetzelfde onderwerp een voorbeschuwing over de jacht op Malta in Trouw van 18 april 2015.

Krakeend!

NRC Handelsblad, 28 april 2015

Ruim een halve eeuw geleden stond de Krakeend *Anas strepera* nog in de vogelboeken als 'Zeldzame broedvogel in Friesland en Zuid-Holland'. Medio jaren zeventig van de vorige eeuw telde men slechts 550 tot 800

Krakeend!
Foto: Wim Smeets.

broedparen. Rond de eeuwwisseling stond de teller op 6.000-7.000 paren en was bijna geheel laag Nederland gekoloniseerd. Niemand wordt meer warm van een Krakeend. Bijzonder is wel dat de soort nu ook in de stad voorkomt. Dat is net zo geruisloos gegaan als de landelijke toename.

Ganzen mogen straks overal worden vergast

Gaskar ingezet om landbouwschade door ganzen te beperken

Trouw, 11 mei 2015

Ganzen mogen vanaf 1 juni in heel Nederland worden gedood door middel van vergas-sing. Tot voor kort was deze methode alleen toegestaan in een straal van 20 km rondom Schiphol, omdat daar de ganzen een gevaar voor het luchtverkeer vormen. Nu kunnen de ganzen ook elders met gas worden bestreden, vanwege de landbouwschade die ze veroorzaken. Landschapsbeheerders en Vogelbescherming zijn tegen het massaal doden van ganzen, maar Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten staan deze methode toch toe in hun gebieden. Ze doen dat in ruil voor winterrust voor overwinterende ganzen. Dit compromis is een onderdeel van het zogenaamde 'Ganzenaccord'. Het gebruik aan kooldioxide om organismen te doden is toegestaan door de Europese Commissie. De vergunning om ganzen met kooldioxide te doden is toegekend aan Duke Faunabeheer. De aldus gedode ganzen gaan allemaal naar een poelier. Over hetzelfde onderwerp een artikel in het NRC Handelsblad van 12 mei en in Trouw van 16, 19 en 27 mei 2015.

Eén op de drie vogelsoorten in Europa met uitsterven bedreigd

Trouw, 18 mei 2015

Van elke drie vogelsoorten is er één in gevaar. Onderzoek van de Europese Commissie wijst dat uit. Het gaat om de meest omvangrijke Europese studie naar flora en fauna ooit. De Turkse Tortel is het hardst getroffen. Sinds 1980 daalde de populatie met 90%. Ook de Veldleeuwerik en de Ortolaan, een zangvogel die in Frankrijk illegaal wordt bejaagd en gegeten, lopen gevaar. Van de 804 natuurgebieden in Europa verkeert 70% in slechte staat. Sinds 2006 verslechterde de habitat van één op de drie vogelsoorten, slechts 4% van de vogels ging erop vooruit. De Benelux-landen worden naar voren geschoven als één van de regio's waar de natuur en haar inwoners

het meeste gevaar lopen. In Nederland wordt 32% van de vogelsoorten bedreigd, 17% wordt zelfs ernstig bedreigd.

Over hetzelfde onderwerp een artikel in het NRC Handelsblad van 22 mei en in Trouw van 2 juni 2015.

Zeearend laat zich wel lokken door richtlijn

De Nederlandse natuur is wel degelijk gebaat bij Europese regelgeving

Trouw, 22 mei 2015

Staatssecretaris Dijksma stuurde een brief naar de Tweede Kamer waarin zij aankondigde de Europese regelgeving voor natuurbescherming eens flink onder handen te zullen nemen. Het aanstaande Nederlandse voorzitterschap biedt daar een mooie gelegenheid toe. De zogeheten Vogel- en habitatrichtlijn knelt, zit de economie dwars en dwarsboomt particulieren om lekker hun 'eigen natuur' te maken. En dan te bedenken dat de Europese regels er zijn om onze waardevolste en kwetsbare natuur te beschermen. Dank zij deze regels is de Otter na veertig jaar weer terug in de Nieuwkoopse Plassen, broedt de Kraanvogel niet alleen in het Fochteloërveen maar ook in het Korenburgerveen. De Zeearend komt inmiddels alweer tien jaar voor in de Oostvaardersplassen en broedt nu ook in het Zwarte Meer en de Biesbosch. Nederlandse topnatuur, zoals de Waddenzee, zou zonder de Europese regels een stuk slechter af zijn. In plaats van de voorwaarden weg te poetsen zou de staatssecretaris er beter aan doen meer werk te maken van handhaving.

Zeearend laat zich lokken door richtlijn.
Foto: Wim Smeets.

Koude lente goed voor Grutto

NRC Handelsblad, 1 juni 2015

In maart 2013 daalde de temperatuur opeens tien graden, er viel sneeuw en de natuur lag drie weken stil. Voor de Grutto pakte deze kou gunstig uit. Ruim de helft van de gruttokuikens bleef in leven terwijl meestal maar 30% in leven blijft. Het aantal Grutto's is sinds 1990 in Nederland met 40% gedaald. Het komt door de intensieve landbouw en door de klimaatverandering. Grutto's stemmen hun broedgedrag niet af op de temperatuur maar op de daglengte. In 2013 was die mismatch er niet, omdat de Grutto's het broeden uitstelden.

Natuur op slot voor valkenier

De Telegraaf, 4 juni 2015

De vergunning van 'Reinier de valkenier' om met Buiszerts te vliegen loopt eind van dit jaar af en wordt onverwacht niet verlengd, dat heeft Natuurmonumenten beslist. Het houden van roofvogels past niet meer bij 'het nieuwe beleid' van Natuurmonumenten. Daarom is de Loenermark (Veluwe), een heuvelachtig natuurgebied ten noorden van Apeldoorn, binnenkort verboden gebied voor de valkenier als hij zijn vogels meeneemt.

De golfbaan is één groot vogelparadijs

Trouw, 9 juni 2015

Zo'n tweehonderd golfterreinen in Nederland hebben samen een geschatte oppervlakte van vier keer de Oostvaardersplassen. Voor vogels is het er prima toeven en ze helpen de beheerders ook nog de grasmat gezond te houden. Golfterreinen kunnen een soort stapstenen vormen tussen andere natuurgebieden. Behalve de hulp die de beheerders kunnen bieden aan vogels (nestkasten, geschikte bestrijdingsmiddelen, rust) helpen de vogels ook de beheerders door emelten en engerlingen uit het gras te halen en ook aan hun jongen te voeren.

Beloofd jachtverbod blijkt losse flodder

Trouw, 11 juni 2015

Een voorstel van de Partij voor de Dieren tegen het jagen is kansloos nu de Partij van de Arbeid (PvdA) met staatssecretaris Sharon Dijkstra (PvdA) mee gaat. Dit houdt onder andere in dat er geen verbod op de jacht komt. Jagers moeten vooraf bij de provincie een afschotplan indienen waar, hoeveel en welke dieren ze willen schieten. Dit moet leiden tot een 'duurzame' jacht. Terwijl de PvdA

Aangezien Wim Smeets per 1 januari 2016 zijn activiteiten voor de redactie van *het Vogeljaar* stopt zoeken wij naar een opvolger om zijn rubriek 'Vogelkoppknipsels', eventueel in een gewijzigde vorm, voort te zetten.

Belangstellenden kunnen informatie inwinnen bij Wim Smeets: (033) 298 31 47, e-mail: smeets.foto@casema.nl of bij de redactie: (033) 299 94 08, e-mail: redactie@vogeljaar.nl.

campagne heeft gevoerd met een jachtverbod! Natuur- en dierenclubs in de knel door soepeler regels plezierjacht. Een compromis dat vooral jagers pleziert. Een controle achteraf, onder meer door natuurclubs, is tekentafelpolitiek.

Gelderse ganzennek niet machinaal geknakt

Trouw, 12 juni 2015

Gelderland gaat toch geen apparaat gebruiken om de nekken van ganzen te breken. De Faunabeheer Eenheid (FBE) Gelderland heeft te weinig ganzen aangetroffen op de plekken waar de FBE ze niet wil hebben. De FBE verwachtte dat er op zes plaatsen honderden ganzen zouden zitten, maar bij controle bleken dat er maar enkele tientallen te zijn. Dat is te weinig om het dure nek-brekende apparaat in te zetten.

Grutto, Lepelaar of Kauw. Wat wordt de Vogel des Vaderlands?

Vogelbescherming organiseert verkiezing. Britten kozen Roodborst

Trouw, 12 juni 2015

Nu de Britten het Roodborstje hebben gekozen als nationale vogel, en de Amerikanen de Zeearend hebben, en de Fransen de haan, wordt het tijd voor Nederland om een 'Vogel des Vaderlands' te kiezen. Vogelbescher-

Welke soort wordt 'Vogel des Vaderlands'?
Foto: Wim Smeets.

ming Nederland is begonnen met een heuse verkiezing.

De Kauw kan vertellen wat oud worden is *Trouw, 17 juni 2015*

Door te rommelen met hun nesten ontdekt bioloog Simon Verhulst waarom de ene Kauw sneller oud wordt dan de andere. Daar kan de mens van leren. Hij vergrootte legsels door vogels van vijf dagen oud uit een nest in een ander nest erbij te leggen. Oudervogels met extra jongen moeten harder werken en leven daardoor korter. Vogels met verkleinde broedsels leven langer. Daarnaast doen gemiddeld jongen uit kleinere legsels het beter dan jongen uit grotere legsels. Verhulst meet bij de jonge Kauwen de telomeren. Dit zijn aaneenschakelingen van DNA, ingekapseld in beschermende eiwitten aan het uiteinde van een chromosoom. Bij iedere deling van de cel rafelt het uiteinde van de telomeer wat uit, tot uiteindelijk de cel niet meer kan delen en sterft. Het zijn indicatoren voor veroudering, want met het stijgen van de leeftijd

De Kauw kan vertellen wat oud worden is.
Foto: Wim Smeets.

worden de ketens korter. Bij de Kauwen gaat dit hard. Tussen dag vijf en dag dertig wordt bij de Kauwen gemeten en er blijkt een aanmerkelijk telomeerverlies. Bij een mens gaan mensen met kortere telomeren eerder dood. Men zou op het consultatiebureau de telomeerlengte kunnen meten en daardoor de kans op hart- en vaatziekten beter voorspellen en daar op inspelen.

■ Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, (033) 298 31 47, e-mail: smeets.foto@casema.nl.

het **VOGELJAAR** zoekt redactiemedewerkers

Willem Werkman en Wim Smeets hebben aangekondigd te gaan stoppen met hun werkzaamheden voor *het Vogeljaar*. Hierdoor zoeken wij nieuwe medewerkers, die de werkzaamheden over kunnen nemen.

Wij zijn op zoek naar een medewerker voor het bijhouden van de abonnementenadministratie, die eventueel tevens de verzending van *het Vogeljaar* op zich wil nemen. Wij gaan ervan uit dat deze persoon ook de administratie doet. Dit houdt in dat de binnenkomende betalingen worden geboekt, dit nadat de acceptgirokaarten zijn klaargemaakt en eventueel verzonden. Nieuwe abonnees worden welkom geheten door middel van het toezenden van exemplaren van *het Vogeljaar* met welkomstbriefje. Ook zorgt deze persoon voor het verwerken van adreswijzigingen en opzeggingen en stuurt de herinneringen voor het betalen van het abonnementsgeld.

Daarnaast zoeken wij een medewerker voor het maken van de Vogelkalender. U doet hiervoor de redactie, de productie en u begeleidt de vormgeving. Ook het verzenden van de bestelde kalenders behoort tot de werkzaamheden.

Mocht u belangstelling hebben voor één van de werkzaamheden of voor beide werkzaamheden, dan kunt u contact opnemen met Willem Werkman, (073) 599 19 67.

Publieksprijs voor Otte Zijlstra

Bij de prijsuitreiking van de Jaap Taapken Vogelfotoparade op 28 maart j.l. in Natuurcentrum De Schaapskooi te Schoonrewoerd konden de aanwezigen hun stem uitbrengen op de ingezonden foto's. Het verzoek was om de foto's die zij het mooist vonden te selecteren. De meeste stemmen kreeg de opname van een Papegaaiduiker van Otte Zijlstra, aan wie de publieksprijs vervolgens werd uitgereikt. Wij feliciteren hem hartelijk met deze prijs.

■ De redactie.

